

Vogelweekend Lauwersmeer en Zuidlaardermeer

Reisverslag 15 - 17 augustus 2025

Georganiseerd door:

www.birdingbreaks.nl

Lauwersmeer & Zuidlaardermeer

Reisschema

Dag 1 – 15-08-2025 Lauwersmeer

Wij ontmoetten elkaar in de haven van Lauwersoog. De Visdiefjes waren nog volop aanwezig; vanuit het broed-ponton maakten zij de haven onveilig. Bijna iedereen was mooi op tijd, voor één deelnemer was de reis van België naar Noord-Nederland binnen 4 uur, en dan ook nog na een nachtdienst, een onmogelijke opgave. Met zijn vijven vertrokken wij alvast naar Paessens, alwaar zij alsnog aan kon sluiten. Paessens en Moddergat zijn twee tegen elkaar aanliggende dorpjes aan de Waddendijk. In het buitendijkse gebied is in de 70-er jaren een Zeedijk doorgebroken die niet meer hersteld is. Daardoor is daar een prachtig getijdengebied ontstaan waar goed langs en door te wandelen is. Helaas waren we toch aan de late kant: de vloed stroomde al over het grootste gedeelte van de slikplaten. In een binnendijs plasje streek een groepje Regenwulpen neer. Ze hadden zichzelf al aangekondigd met hun kenmerkende roep.

Verderop liepen over het nog droog liggende stuk honderden Bergeenden. Ook enkele Rosse Grutto's lieten zich zien. Een gedeelte van het gebied is begroeide kwelder; hier maakten we kennis met typische zoutminnende planten zoals Schorrenkruid, Zeekraal, Zeealsem en Zeeaster.

Kemphanen bij de Esumakeeg – door Peter van Ooijen

Het volgende gebied was de wereldberoemde Ezumakeeg. Het is een groot ondiep gedeelte aan de Friese kant van het Lauwersmeer. Binnendijs, het water is dus zoet.

Het waterpeil wordt helemaal beheerd en was erg laag; een aanzienlijk deel stond droog. In het natte stuk stonden honderden, zo niet duizenden, Steltlopers enkeldiep in het water. Het meest opvallend waren de Kluten: met hun snavel maaiend, roepend en druk heen en weer vliegend gaven ze een doorlopende voorstelling. Ook Kemphanen waren in groten getale aanwezig. Sommige nog kleurrijk met sporen van hun zomerkleed, anderen al helemaal grijs. Het meest opvallende was een groot, bijna helemaal spierwit mannetje.

Tussen de Kemphanen zat er eentje die toch niet in het ruime scala van variatie paste: een (Amerikaanse) Gestreepte Strandloper, dwaalgast van de andere kant van de oceaan. Volgens de boeken een moeilijk te herkennen soort, maar deelneemster Romy pikte hem er zo uit: *“Hee, die is echt anders.”* Nog een lastig er uit te pikken soort is de Krombekstrandloper; er zat er eentje tussen de Bonte Strandlopers.

Bontbekplevieren waren er volop. Voor leuke Eendjes was het nog net te vroeg in het jaar. We zagen, naast de vele Wilde en Parkeenden, wat Krakeenden en een enkel Wintertaling. Allemaal nog in eclipskleed. Aan de horizon stonden de nodige Grauwe, Canadeese en Brandganzen. Ook Lepelaars waren volop aanwezig, eentje was zo aardig om wat dichterbij te gaan staan.

Ineens brak er paniek uit bij de Steltjes: alles ging de lucht in. Een Slechtvalk kwam jagen. Het was moeilijk om de rover zelf in beeld te krijgen; de andere vogels zien dat toch een stuk beter dan wij. Als afsluiting hebben we de Ezumakeeg-zuid nog bezocht, bij de plek waar ooit een kijkhut heeft gestaan. Een Zeearend vloog voorbij aan de horizon. In het water stonden grote aantallen Goudplevieren en ook wat Temminck's Strandlopers.

Lepelaar – door Peter van Ooijen

Geheel voldaan zijn we toen naar het hotel gegaan. Bij Westerbroek, gelegen aan het Zuidlaardermeer. Toch weer een rit van drie kwartier, door een afwisselend landschap van Gronings platteland, stadse ringweg en scheepsbouw aan het diep.

In de avond hebben we nog een bezoekje gebracht aan het gemaal in de Onnerpolder. Het was mooi en sfeervol, helaas lieten geen van de gehoopte Moerasvogels zich horen.

Kluten bij de Esumakeeg – door Peter van Ooijen

Dag 2 – 16-08-2025 Lauwersmeer – Zuidlaardermeer

Vroeg in de ochtend op stap naar het Zuidlaardermeer. We waren bij de Osdijk, ten noorden daarvan zijn wat nieuwere stukken, die zijn een paar jaar terug pas onder water gezet. Het waren ook de beste stukken voor vogels. In het oude gedeelte zaten wel wat Bonte Strandlopers. We hebben daar de randen afgespeurd naar Ralletjes. De biotoop lijkt er ideaal voor, helaas leverde het niets op. In de nieuwe gedeeltes was het aangenaam druk. Met ook een paar Steltkluten en Bosruiters. Ook hier lieten Bruine Kiekendieven zich zien. De Witwangsterns waren al weg, wel vlogen er geregeld Visdiefjes voorbij.

Na het ontbijt zijn we naar het Tussenwater gegaan. Een nog nieuwer moerasgebied dat het Zuidlaardermeer verbindt met het Hunzedal. Het leverde een Slobeend op en de eerste Reuzensterns. Ook de nodige Lepelaars, Grote Zilverreigers, Krakeenden, Wilde Eenden, Kuifeenden en Knobbelzwanen. Landschappelijk is het erg mooi geworden; wat opvalt zijn de grote gele velden Watergentiaan. Boven het water torenden verzopen dode bomen uit, met daarin Aalscholvers.

Het Tussenwater is de kop van Drenthe. Vandaaruit weer terug naar Groningen. Naar het Land van Reide, dit zijn grote akkervelden ten zuiden van de Dollard. Dé plek voor Kiekendieven. Onze speurtocht werd beloond. Al snel kwamen de nodige Bruine Kiekendieven, na een paar stops zagen we de eerste Grauwe. De doelsoort van die dag, een schitterende ranke roofvogel. Meerdere exemplaren, zowel mannetjes als vrouwtjes, lieten zich goed volgen. Tot slot verscheen er eentje vlak naast de auto. Hij trok zich niets aan van ons en dook vlakbij op een muis. Dit hebben we in detail kunnen zien en vastleggen. Wat een belevenis, de missie was meer dan geslaagd.

Reuzensterne – door Sem de Maag

Zo helemaal aan de rand van Nederland besloten we door te gaan tot de Duitse grens. Bij Nieuw-Statenzijl is een groot rietveld, ideaal voor Baardmannetjes. Door het rietveld loopt een vlinderpad naar de Kiekkaste, een mooie vogelkijkhut. Het was zondag en daarom druk met andere toeristen. De Baardmannetjes lieten zich niet zien, maar dat werd door de rest goedgemaakt. Aan het begin van het pad kwetterde een grote troep Mussen. Bij nadere bestudering bleken het Ringmussen te zijn. Bij de kijkhut aangekomen bleek deze bewoond te worden door een kolonie Huiszwaluwen die er hun nest hebben. De jongen keken nieuwsgierig naar buiten en lieten zich met hoorbaar enthousiasme voeren door de om onze oren vliegende ouders. Vanuit de hut hadden we een mooi uitzicht over een paar slikplaten waar meerdere Oeverlopers rondscharrelden.

Grauwe Kiekendief – door Peter van Ooijen

Grauwe Kiekendief mannetje – door Peter van Ooijen

Vanuit bijna het oostelijkste puntje van Nederland reden we terug naar het westen. In eerste instantie tot de punt van Reide, een landtongetje in de Dollard. Op de Waddijk staat hier een kijkscherm; we stonden daar oog in oog met een groep van tientallen Gewone Zeehonden. Op zich had je niet eens een kijker nodig, maar met de telescoop erop kon je de poriën in hun huid tellen. Om bij het kijkscherm te komen loop je langs een binnendijkse plas. Door een duiker kan het getij hier naar binnen, dat levert een biologisch rijk water op. Er zaten meerdere Zwarte Ruiters, een heleboel Lepelaars, Bontbekplevieren, Bonte Strandlopers en weer een Reuzenstern. En ook eindelijk wat meer Zangvogeltjes. Een troepje Putters vloog over, ze verraadden zich door hun gebabbel. Erg mooi was een jonge Roodborsttapuit. Een heel donker beestje, de witte schoudervlekken lieten toch zien welke soort het was.

Na deze lange, volle dag ging het door het Oldambt terug naar het hotel waar het diner op ons wachtte.

Dag 3 – 17-08-2025 Zuidlaardermeer

De zondag mochten we een beetje uitslapen. Pas om 7 uur in de ochtend op pad naar het gebied Westerbroek achter het hotel. Dit zijn een paar petgaten waar vroeger veen werd gewonnen. Nu is het in beheer bij Natuurmonumenten en kan je er een mooie rondwandeling maken. De toegangsweg is een oude oprijlaan geflankeerd door Eikenbomen. Meerdere in verregaande staat van ontbinding, een prachtige plek voor de gewenste Spechten. Die lieten zich helaas niet zien of horen.

Eenmaal binnen verscheen er wel een Vos. Nieuwsgierig keken we elkaar aan, de Vos koos toch uiteindelijk het hazenpad. De leukste Vogeltjes was een troepje Staartmezen. Voor planten was het ook interessant. Van bekende moerassoorten als Levertraan, Moerasandoorn en Kattenstaart tot exoten zoals Guldenroede. Met als dieptepunt een poeltje dat helemaal verstikt was door de Watercrassula.

Ter afsluiting van de dag zijn we teruggegaan naar het Lauwersmeer. Als eerste stop de kijkhut bij het Jaap Deensgat. Dat was weer een kans op de door Marleen zo gewenste Baardmannetjes. Helaas zagen we ze weer niet. Er was wel een Visarend gemeld bij de kijkhut. Nog maar net binnen kwam die voorbijgevlogen, om na een paar rondjes recht voor de hut het water in te duiken en met een stevige Karper boven te komen. De sufferd liet de vis al snel weer vallen, tot grote hilariteit van alle toekijkende Vogelaars.

Visarend – door Sam de Maag

Maar wat een geweldige show. Er was meer te zien. Tussen de grote aantallen Brandganzen zaten een paar kleine groepjes Casarca's. Ze waren goed te zien in de telescoop. Wat verder weg zat, alweer, een Reuzenster te chillen op een zandbankje. Je zou er bijna aan gaan wennen. Een tussenstop bij het uitkijktorentje verderop leverde een hele grote groep Kuifeenden op. En weer wat Bruine Kiekendieven; daar begonnen we ook al aardig aan te wennen.

Grauwe Franjepoot – door Peter van Ooijen

Bij de Ezumakeeg hebben we de dag, en het weekend, afgesloten. De Grauwe Franjepoot was er nu wel. Op korte afstand was zijn drukke gedrag goed te volgen. Op een gegeven moment waren ze zelfs met zijn tweeën. Ook de Gestreepte Strandloper was er weer, deze keer zat hij wel ver weg. Ook de Temminck's Strandloper kwam op herhaling. De show werd gestolen door een volwassen Zeearend. Eerst liet hij zijn immense vleugels en hagelwitte staart goed zien om zich vervolgens op een Krakeend te werpen. Die werd midden in het zicht, duidelijk te volgen in de telescoop, vakkundig geplukt en verslonden. Einde van de Krakeend, einde van ons weekend.

Het Lauwersmeergebied is het hele jaar door de moeite waard, zeker ook aan einde van de zomer. De meeste zangvogels houden zich stil maar de eerste doortrekkende steltlopers melden zich alweer. Het was een sfeervol en leerzaam weekend. We hebben bijzondere soorten gezien, maar tegelijkertijd niet gelet op het scoren van een groot aantal soorten. Sommige gewone dingen kwamen pas op de lijst terecht na het bekijken van de foto's. We hebben meer gezien dan vogels alleen. Niet alleen dieren, maar ook planten en heel veel verschillend landschap. Uiteindelijk gaat er niets boven Groningen.

Marleen, Sem, Stef, Peter, Romy en Wim – door Peter van Ooijen

Peter van Ooijen, Augustus 2025

Lauwersmeer en Zuidlaardermeer 15 - 17 augustus 2025

		Dag 1	Dag 2	Dag 3
1	Kwartel			
2	Kwartelkoning			
3	Grauwe Gans	X	X	X
4	Rotgans			
5	Brandgans	X	X	X
6	Knobbelzwaan		X	X
7	Bergeend	X	X	X
8	Casarca			X
9	Krakeend	X	X	X
10	Smient			
11	Wilde Eend	X	X	X
12	Slobeend		X	
13	Pijlstaart			
14	Zomertaling			
15	Wintertaling	X		X
16	Tafeleend			
17	Kuifeend		X	X
18	Topper			
19	Eider			
20	Zwarte Zee-eend			
21	Middelste Zaagbek			
22	Dodaars			
23	Roodhalsfuut			

	24	Fuut		X	X
	25	Kuifduiker			
	26	Geoorde Fuut			
	27	Zwarte Ooievaar			
	28	Ooievaar	X	X	
	29	Lepelaar	X	X	X
	30	Roerdomp			
	31	Blauwe Reiger	X	X	X
	32	Purperreiger			
	33	Grote Zilverreiger	X	X	X
	34	Kleine Zilverreiger			
	35	Jan-van-gent			
	36	Aalscholver	X	X	X
	37	Torenvalk	X	X	X
	38	Roodpootvalk			
	39	Smelleken			
	40	Boomvalk			
	41	Slechtvalk	X		
	42	Visarend			X
	43	Zeearend	X		X
	44	Wespendief			
	45	Bruine Kiekendief	X	X	X
	46	Blauwe Kiekendief			
	47	Grauwe Kiekendief		X	
	48	Sperwer			
	49	Havik			
	50	Buizerd	X	X	X
	51	Waterral			
	52	Waterhoen	X	X	X
	53	Klein Waterhoen			
	54	Kleinst Waterhoen			
	55	Porseleinhoen			

56	Meerkoet		X	X
57	Scholekster	X	X	X
58	Kluut	X	X	X
59	Steltkluut		X	
60	Kievit	X	X	X
61	Goudplevier	X		
62	Zilverplevier	X		
63	Bontbekplevier	X	X	X
64	Kleine Plevier			
65	Strandplevier			
66	Morinelplevier			
67	Houtsnip			
68	Watersnip	X	X	X
69	Grutto	X		X
70	Rosse Grutto	X		
71	Regenwulp	X		
72	Wulp		X	X
73	Zwarte Ruiter		X	X
74	Tureluur	X	X	X
75	Groenpootruiter	X	X	X
76	Witgat			
77	Bosruiter	X	X	
78	Oeverloper	X	X	X
79	Steenloper	X		
80	Kanoet			
81	Drieteenstrandloper			
82	Kleine Strandloper		X	X
83	Temminck's Strandloper	X		X
84	Krombekstrandloper	X		X
85	Paarse Strandloper			
86	Bonte Strandloper	X	X	X
87	Kemphaan	X	X	X

	88	Stormmeeuw	X		
	89	Grote Mantelmeeuw			X
	90	Zilvermeeuw	X	X	X
	91	Geelpootmeeuw			
	92	Pontische Meeuw			
	93	Kleine Mantelmeeuw	X	X	
	94	Kokmeeuw	X	X	X
	95	Zwartkopmeeuw			
	96	Dwergmeeuw			
	97	Reuzenster		X	X
	98	Grote Stern			
	99	Visdief	X	X	X
	100	Noordse Stern			
	101	Dwergster			
	102	Zwarte Stern			
	103	Witvleugelster			
	104	Witwangster			
	105	Kleine Jager			
	106	Holenduif			
	107	Houtduif	X	X	X
	108	Zomertortel			
	109	Turkse Tortel	X	X	X
	110	Koekoek			
	111	Velduil			
	112	Ransuil			
	113	Bosuil			
	114	Kerkuil			
	115	Gierzwaluw			X
	116	IJsvogel			
	117	Draaihal			
	118	Grote Bonte Specht			
	119	Grauwe Klauwier			

	120	Wielewaal			
	121	Gaai			X
	122	Ekster	X	X	X
	123	Kauw	X	X	X
	124	Roek			
	125	Zwarte Kraai	X	X	X
	126	Koolmees			X
	127	Pimpelmees			
	128	Zwarte Mees			
	129	Kuifmees			
	130	Glanskop			
	131	Matkop			
	132	Staartmees			X
	133	Oeverzwaluw		X	X
	134	Boerenzwaluw	X	X	X
	135	Huiszwaluw	X	X	X
	136	Boomleeuwerik			
	137	Veldleeuwerik			
	138	Sprinkhaanzanger			
	139	Snor			
	140	Rietzanger			
	141	Kleine Karekiet			
	142	Grote Karekiet			
	143	Bosrietzanger			
	144	Cetti's Zanger			
	145	Spotvogel			
	146	Fitis			
	147	Tjiftjaf			X
	148	Fluiter			
	149	Zwartkop			X
	150	Tuinfluiter			
	151	Braamsluiper			

	152	Grasmus			
	153	Baardman			
	154	Vuurgoudhaan			
	155	Goudhaan			
	156	Winterkoning			
	157	Boomkruiper			
	158	Boomklever			
	159	Spreeuw	X	X	X
	160	Merel		X	X
	161	Zanglijster			
	162	Grote Lijster			
	163	Roodborst			X
	164	Blauwborst			
	165	Nachtegaal			
	166	Zwarte Roodstaart			
	167	Gekraagde Roodstaart			
	168	Paapje			
	169	Roodborsttapuit		X	
	170	Tapuit			
	171	Grauwe Vliegenvanger			
	172	Bonte Vliegenvanger			
	173	Huismus	X	X	X
	174	Ringmus		X	
	175	Heggenmus			
	176	Gele Kwikstaart		X	X
	177	Noordse Kwikstaart			
	178	Grote Gele Kwikstaart			
	179	Witte Kwikstaart	X	X	X
	180	Graspieper		X	
	181	Boompieper			
	182	Vink		X	
	183	Groenling			

	184	Putter		X	
	185	Kneu	X		
	186	Kruisbek			
	187	Goudvink			
	188	Appelvink			
	189	Roodmus			
	190	Geelgors			
	191	Rietgors			
		Totaal			
		Weekend totaal			
		Bijschrijfsoorten			
	1	Gestreepte strandloper	X		
	2		53	58	62
	3				
	4				
	5				
	6				
	7				
	8				
	9				
	10				
		Totaal Trip			82